LUTERA AKADĒMIJA

TH220 Mozus grāmatas/ Pentateuch

Akadēmiskie kredītpunkti

6 ECTS

Iepriekšējo kursu prasības

TH200 Bībeles pārskats
TH210 Bībeles ebreju valodas pamati

Apstiprināts

Metodiskās komisijas sēdē (26.08.2024.)

Galvenais pasniedzējs

Mg. theol. Laila Čakare (laila.cakare@lut.edu.lv; lcakare@gmail.com)

Saturs

Kursā studenti gūs dziļāku ieskatu piecās Mozus grāmatās, kas viedo Toru jeb Pentateuhu. Kursa ekseģētiskā metode balstīta uz Bībeles galveno mācību – Bauslības un Evaņģēlija – atpazīšanu un nošķiršanu. Bauslības nosacījumi un upurēšanas rituāli kursā tiek skatīti Jaunās Derības kontekstā, veicinot studentu izpratni par Vecās un Jaunās Derības vienotību. Kursā uzmanība tiek pievērsta Vecās Derības Israēla vēstures notikumiem, kuri priekšpasludina Kristus un Dieva valstības nākšanu, kā arī Israēla tuksneša klejojumu līdzībai ar Dieva tautas un katra individuālā ticīgā dzīves gājumu ceļā uz apsolīto Dieva tuvumu. Kursa gaitā tiek apgūta un nostiprināta nepieciešamo teoloģisko terminu un jēdzienu lietošana (piem., iedzimtais grēks, ticība, pravieša aicinājums, Bauslība, Evaņģēlijs, Dieva apsolījums, Glābējs u.c.). Tādējādi kurss veido ciešu saikni ar citiem LA kursiem bibliskās un sistemātiskās teoloģijas jomās.

Mērķi

- Padziļināt studentu izpratni par Vecās Derības rakstiem – piecām Mozus grāmatām;
- veicināt studentu izpratni par saikni starp Mozus grāmatām un Jauno Derību;
- veicināt studentu spēju lietot Mozus grāmatas kalpošanā un savā ticības dzīvē.

Sasniedzamie rezultāti

Zināšanas

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti zinās:

1. Mozus grāmatu saturu un tematiku;
2. šajā kursā lietoto teoloģisko terminu nozīmes.

Prasmes

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti pratīs:

3. argumentēti pamatot Mozus grāmatu saistību ar Jauno Derību;
4. lietot atbilstošu teoloģisko terminoloģiju.

Kompetences

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas, studenti spēs:

5. analizēt konkrētu Rakstu vietu no Mozus grāmatām visas Bībeles (tai skaitā Jaunās Derības) kontekstā;
6. skaidrot Mozus grāmatu nozīmi ticības pamatu veidošanā.

Lekciju plāns

1	Ievads. Tora / Pentateuhs jūdaisma un Baznīcas kontekstā. 1. Mozus grāmatas nozīme, mērķis, uzbūve un vēsturiskums.
2	Radīšanas stāsts vai stāsti. Atkrišana un tās sekas. Divas civilizācijas. Plūdi, to iemesli
3	Israēla patriarhi Ābrahams, Īzaks, Jēkabs.
4	Jāzepa stāsts.
5	Glābēja dzimšana. Ēģiptes mocības.
6	Iziešana. Baušļi. Likumi un Derība. Saiešanas telts.
7	Atkrišana un jauns sākums.
8	3. Mozus grāmatas vieta kanonā un tās nozīme Israēla vēsturē. "Upuru rokasgrāmata"
9	Priesteru iesvētīšana. Šķīrums starp šķīstu / nešķīstu
10	Izlīguma diena, tās kristoloģiskā nozīme (3Moz 16)
11	Šķīrums starp svētu / nesvētu. Svētku laiki u.c. īpaši norādījumi
12	4. Mozus grāmatas laiks un darbības vieta. Divas tautas skaitīšanas un to nozīme.
13	Ceļš uz Apsolīto zemi
14	Bileāma pravietojumi, to kristoloģiskā nozīme
15	5.Mozus grāmata kā līgums starp valdnieku un vasali

Katra studiju kursa tēma atbilst 4-5 akadēmiskām stundām, ***KOPĀ ne mazāk kā 63 akadēmiskās stundas.***

Patstāvīgā darba uzdevumi (orientējoši 94 akadēmiskās stundas)

P I L N A L A I K A K L Ā T I E N E S S T U D I J A S

REFERĀTS UN TĀ PREZENTĀCIJA (40% no vērtējuma)

- ***Apraksts:*** REFERĀTS par iepriekš saskaņotu tēmu ar pasniedzēju rakstāms saskaņā ar LA akadēmiskajām prasībām (5 lpp. datorrakstā, neskaitot titullapu, bibliogrāfiju un papildmateriālus, ja tādi ir). Īpašu uzmanību pievērst atsauču pareizai noformēšanai. Referāts jāiesniedz CANVAS platformā līdz norādītajam datumam. Bibliogrāfijā ne mazāk kā 5 referātā citēti avoti, neskaitot Bībeli (LBB 2012.g izdevums, ja nav īpašu

iemeslu izmantot citu, tad to norādīt). Kā bonuss tiks vērtēts svešvalodu avotu izmantošana. Citējot kādu autoru nepieciešams minēt viņa tautību, akadēmisko amatu un iekavās slīprakstā norādīt: vārdu un uzvārdu viņa dzimtajā valodā, kā arī dzīves gadus. Referātu pirms iesniegšanas pārbaudīt ar latviešu valodas pareizrakstības programmu. Referāta publiska prezentācija auditorijā apm. 10 minūtes.

- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 2.–6
- ***Patstāvīgā darba plāns:*** Orientējoši 38 akadēmiskās stundas

NOSLĒGUMA DARBS (40% no vērtējuma)

- ***Apraksts:*** Izmantojot lekciju materiālus un docētāja norādītos literatūras avotus sagatavot atbildes uz dotajiem jautājumiem. Atbildes iesūtīt CANVAS platformā līdz norādītajam datumam.
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1.–4.
- ***Patstāvīgā darba plāns:*** Orientējoši 38 akadēmiskās stundas

EKSĀMENS (20% no vērtējuma)

- ***Apraksts:*** Uz eksāmenu jāsagatavo un eksāmenā jāprezentē docētāja norādītais jautājums no noslēguma darba, izmantojot obligāto literatūru un papildliteratūru.
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 3.–6.
- ***Patstāvīgā darba plāns:*** Orientējoši 18 akadēmiskās stundas

Studiju kursa literatūra

Obligātā literatūra

- Luters, Mārtiņš. *1. Mozus grāmatas skaidrojums*. 5 sēj. Rīga: LMF, 2007–2009.
- Walvoord, J. F. & R. B. Zuck (eds.). *The Bible Knowledge Commentary: An Exposition of the Scriptures*. Vol. 1. Wheaton, IL: Victor Books, 1985.

Papildliteratūra

- Budd, P. J. *Word Biblical Commentary*. Vol. 5: Numbers. Dallas: Word, Incorporated, 1998.
- Čakare, Laila. "Dažas iesakņojušās Vecās Derības interpretācijas". *Tulkojums – kultūrvēsturisks notikums III. Valsts valodas komisija Raksti 6. sējums*. Rīga: Zinātne, 2014. 23.–34.lpp.
- Čakare, Laila. "Kaina civilizācija: grēka daba un dzīves vērtības". *Biķeru draudzes avīze*, 2008, 6 (31).
- Christensen, D. L. *Word Biblical Commentary*. Vol. 6A: Deuteronomy 1-11. Dallas: Word, Incorporated, 1998.
- Hartley, J. E. *Word Biblical Commentary*. Vol. 4: Leviticus. Dallas: Word, Incorporated, 1998.
- Keil, Carl. F. and Delitzsch Franz. *Biblical Commentary on the Old Testament. The Pentateuch*. Tr. J. Martin. Grand Rapids: Eerdmans, 1956.
- Kleinig, John, W. *Leviticus*. Saint Louis: Concordia Publishing House, 2003.
- Sārnivāra, Ūrass. *Vai Bībelei var uzticēties?* Rīga: Augsburgas institūts, 2001.

Citi informācijas avoti

- http://www.lmf.lv/wp-content/uploads/2017/12/Pirma-Mozus.pdf
- https://enduringword.com/#commentary
- http://www.ancienttexts.org/library/mesopotamian/gilgamesh/index.html

Academic credits

6 ECTS

Prerequisites

TH200 Overview of the Bible
TH210 Elementary Biblical Hebrew

Approved by

Methodological Commission (26.08.2024)

Main Lecturer

Mg. theol. Laila Čakare (laila.cakare@lut.edu.lv; lcakare@gmail.com)

Content

Students gain deeper insight into the Pentateuch. The exegetical method of the course is based on the recognition and separation of the main teaching of the Bible: distinction between the Law and the Gospel. The conditions of Law and the rituals of sacrifice are viewed in the context of the New Testament, contributing to students' understanding of the unity of the Old and New Testaments. The course focuses on the events of the history of the Old Testament Israel, which announce the coming of Christ and the Kingdom of God, and the similarities of the desert travels of Israel with the journey of the people of God and each faithful to the Promised Land of God. Students are introduced to meaning of theological terms and concepts (such as original sin, faith, prophet's calling, Law, Gospel, God's promise, Savior, etc.). Thhe course forms a close link with other LA courses in the fields of biblical and systematic theology.

Aims

- To deepen students' awareness of the Old Testament: the Pentateuch;
- promoting students' understanding of the relationship between Pentateuch and the New Testament;
- promote the ability of students to use Pentateuch in ministry and in their life of faith.

Learning Outcomes

Knowledge and Understanding

After successfully finishing the study course students will be able to:

1. Recognize the content and themes of Pentateuch.
2. Understand the meaning of theological terms used in this course.

Skills and Abilities

After successfully finishing the study course students will be able to:

3. Explain the relationship between Pentateuch and the New Testament.
4. Use appropriate theological terminology.

Attitude and Approach (Competencies)
After successfully finishing the study course students will be able to:

5. Analyze a specific passage of Scripture from Pentateuch in the context of the entire Bible (including the New Testament).
6. Explain the importance of Pentateuch in building the foundations of faith.

Lesson Plan

1	Introduction. Torah/Pentateuch in the context of Judaism and Church. The meaning, purpose, structure, and historicity of Genesis
2	The story/stories. of creation. Falling into sin and its consequences. Two civilizations. Cause of flood.
3	Patriarchs of Israel Abraham, Isaac, Jacob
4	Joseph's story.
5	The birth of the saviour. Egypt's torment.
6	Exodus. Commandments. Laws and Testament. The Tabernacle
7	Apostasy and a new beginning.
8	The place of Leviticus in canon and its importance in Israel's history. "Sacrifice Manual"
9	Consecration of priests. Distinction between pure/impure
10	Day of Atonement, its Christological importance
11	Separation between holy/unholy. Holiday periods, etc. special instructions
12	The time and place of action of Numbers. Two census and their meaning
13	Journey to the Promised Land
14	Balaam's prophecy and its Christological importance
15	Deuteronomy as a contract between sovereign and vassal

Each Topic corresponds to 2 Academic hours of 45 minutes each for a ***TOTAL of 30 Academic hours.***

Independent studies (indicatively 126 **Academic hours)**

P A R T - T I M E S T U D I E S O N L I N E

SEMINARS (20% of grade)

- ***Description:*** Attendance and active participation in SEMINARS that match the seminar timespan, including not being late or leaving early, counts towards the final grade of the study course.
- ***Learning Outcomes:*** 1., 3.–5.
- ***Independent Study Plan:*** Indicatively 26 academic hours

REPORT AND ITS PRESENTATION (40% of grade)

- Description: REPORT on a topic agreed in advance with the instructor must be written in accordance with the academic requirements of the LA (5 pages in computer type,

excluding the title page, bibliography and supplementary materials, if any). Pay special attention to the correct presentation of references. Submit the report on CANVAS until the specified date. In the bibliography, no less than 5 sources are cited in the report, excluding the Bible (LBB 2012 edition, if there is no special reason to use another, then indicate it). The use of foreign language sources will be evaluated as a bonus. When quoting an author, it is necessary to mention his nationality, academic position and indicate in parentheses in italics: first and last name in his native language, as well as years of life. Check the report with the language spelling program before submission. Public presentation of the report in the audience approx. 10 minutes

- ***Learning Outcomes:*** 2.–6.
- ***Independent Study plan:*** Approximate 50 academic hours

TEST (40% of grade)

- ***Description:*** Prepare answers to the questions using the lecture materials and literature sources indicated by the lecturer. Upload the answers on the CANVAS platform by the specified date.
- ***Learning Outcomes:*** 1.–4.
- ***Independent Study Plan:*** Indicatively 50 academic hours

Readings

Mandatory Readings

- Luters, Mārtiņš. *1. Mozus grāmatas skaidrojums*. 5 sēj. Rīga: LMF, 2007–2009.
- Walvoord, J. F. & R. B. Zuck (eds.). *The Bible Knowledge Commentary: An Exposition of the Scriptures*. Vol. 1. Wheaton, IL: Victor Books, 1985.

Additional Readings

- Budd, P. J. *Word Biblical Commentary*. Vol. 5: Numbers. Dallas: Word, Incorporated, 1998.
- Čakare, Laila. "Dažas iesakņojušās Vecās Derības interpretācijas". *Tulkojums – kultūrvēsturisks notikums III. Valsts valodas komisija Raksti 6. sējums*. Rīga: Zinātne, 2014. 23.–34.lpp.
- Čakare, Laila. "Kaina civilizācija: grēka daba un dzīves vērtības". *Biķeru draudzes avīze*, 2008, 6 (31).
- Christensen, D. L. *Word Biblical Commentary*. Vol. 6A: Deuteronomy 1-11. Dallas: Word, Incorporated, 1998.
- Hartley, J. E. *Word Biblical Commentary*. Vol. 4: Leviticus. Dallas: Word, Incorporated, 1998.
- Keil, Carl. F. and Delitzsch Franz. *Biblical Commentary on the Old Testament. The Pentateuch*. Tr. J. Martin. Grand Rapids: Eerdmans, 1956.
- Kleinig, John, W. *Leviticus*. Saint Louis: Concordia Publishing House, 2003.
- Sārnivāra, Ūrass. *Vai Bībelei var uzticēties?* Rīga: Augsburgas institūts, 2001.

Other Sources of Information

- http://www.lmf.lv/wp-content/uploads/2017/12/Pirma-Mozus.pdf
- https://enduringword.com/#commentary
- http://www.ancienttexts.org/library/mesopotamian/gilgamesh/index.html